

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РОГАТИНСЬКИЙ АГРАРНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Рогатинського аграрного
фахового коледжу

Ігор ГРИНІВ

30 серпня 2021 року

ПОЛОЖЕННЯ
про дипломне проєктування

Розглянуто та схвалено на засіданні
педагогічної ради коледжу
Протокол № 1 від 30.08.2021р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дипломне проектування є заключним етапом підготовки фахового молодшого бакалавра. Його метою є систематизація, закріплення і розширення теоретичних знань студентів та розвиток їх практичних навичок у вирішенні конкретних завдань виробництва.

Дипломний проєкт - це випускна самостійна робота студента, на підставі якої Екзаменаційна комісія приймає рішення про присвоєння йому освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра. Він повинен бути виконаний на рівні вимог сучасної науки, техніки та передового досвіду, розробляється за даними реального об'єкта, містити в собі вирішення актуальних завдань. Прийняті у дипломному проєкті рішення повинні базуватись, перш за все, на максимальному використанні вже існуючих, перевірених практикою наукових і технічних рішень проблем, їх економічному аналізі, оцінці умов застосування та можливості вдосконалення і модернізації. Під час дипломного проектування бажано, щоб студент показав навички розробки, виготовлення та налагодження пристроїв, стендів, приладів тощо. Великою перевагою проектування є виготовлення студентами діючих моделей, місць для проведення лабораторних робіт, а також оригінальні конструктивні і технологічні розробки по окремих частинах проєкту. Розроблений і виготовлений студентом проєкт представляється Екзаменаційній комісії під час його захисту.

Основною метою дипломного проектування:

- ✓ систематизація, закріплення і розширення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання за освітньо-професійною програмою (ОПП) підготовки «фахового молодшого бакалавра» та їх практичне використання під час вирішення конкретних виробничих питань у певній галузі професійної діяльності;

- ✓ набуття вмінь з формулювання технологічних задач і вибору методів їх вирішення та реалізації в конкретних сучасних виробничих умовах;

- ✓ набуття вмінь самостійного техніко-економічного аналізу, обґрунтування технологічних розробок та їх технічних рішень;

- ✓ розвиток навичок самостійної роботи, використання сучасних інформаційних технологій у процесі розв'язання задач, які передбачені завданням на дипломне проектування;

- ✓ визначення відповідності рівня підготовки випускника вимогам освітньо-професійної програми, його готовності та спроможності до самостійної роботи в умовах сучасного виробництва.

Основними завданнями у виконанні дипломного проєкту є:

- ✓ закріплення професійних умінь і навичок щодо вирішення завдань, максимально наближених до умов виробництва;

- ✓ набуття умінь аналізувати та систематизувати літературу з питань, що вивчалися;

- ✓ інтегрування професійних знань, умінь і навичок з різних дисциплін в єдине ціле для вирішення поставленого професійного завдання та прийняття рішення;

- ✓ оволодіння сучасними методиками розрахунку і аналізу отриманих результатів за допомогою комп'ютерних технологій;
- ✓ вибір шляхів реалізації розробок у конкретних виробничих умовах.

Основні вимоги до дипломного проєкту:

- ✓ відповідність сучасним умовам господарювання;
- ✓ чіткість структури та логічність викладення матеріалів;
- ✓ узагальненість результатів та обґрунтованість пропонованих практичних рекомендацій виробництву.

Дипломний проєкт повинен бути виконаний **українською мовою**.

У дипломному проєкті не повинно бути переписаних з підручника положень і формулювань, а допускається лише посилання на них.

За прийняті у дипломному проєкті рішення та достовірність даних відповідає студент - автор дипломного проєкту та його керівник.

Виконуючи дипломний проєкт, студент поглиблює знання з фундаментальних і фахових дисциплін, узагальнює і оформляє одержані результати із тем проєктування, набуває вміння вести науковий пошук, вміння користуватися інноваційними технологіями.

Виконання студентами дипломних проєктів забезпечує:

- ✓ розширення і поглиблення в процесі навчання складову самостійної роботи;
- ✓ створення умови навчання за індивідуальною варіативною складовою освітньо-професійної програми;
- ✓ поєднання теоретичної підготовки з виробничою практикою;
- ✓ удосконалення дослідницького спрямування навчання;
- ✓ озброєння студента методикою здійснення навчання протягом життя.

Процес дипломного проєктування складається з таких етапів:

- ✓ підготовчого, який починається з вибору студентом теми та отримання індивідуального завдання від керівника дипломного проєкту щодо питань, які необхідно вирішити під час переддипломної практики за темою дипломного проєкту, включає освоєння програми переддипломної практики і завершується складанням та захистом звіту про її проходження;
- ✓ основного, який починається одразу після захисту звіту про практику й завершується орієнтовно за тиждень до захисту дипломного проєкту на засіданні екзаменаційної комісії (далі – ЕК). На цьому етапі проєкт повинен бути повністю виконаний, перевірений керівником, консультантами;
- ✓ заключного, який включає отримання відгуку керівника та рецензії на дипломний проєкт, подання дипломного проєкту до ЕК та його захист.

2. ФУНКЦІ СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУВАННЯ

У коледжі загальне керівництво організацією дипломного проєктування здійснює директор згідно із Законами "Про освіту" та "Про фахову передищу освіти", постановами Кабінету Міністрів України та нормативними документами Міністерства освіти і науки України. Він ставить завдання щодо забезпечення якості дипломного проєктування, видає накази, які регламентують організацію роботи щодо дипломного проєктування, здійснює контроль за їх виконанням, організує регулярне обговорення стану дипломного проєктування та результатів атестації здобувачів освіти на засіданні педагогічної ради коледжу.

На відділенні за організацію та якість дипломного проєктування відповідає завідувач відділення, який здійснює керівництво й контроль з питань дипломного проєктування. Для забезпечення роботи Екзаменаційної комісії, яка працюватиме на відділенні, призначається секретар.

Для керівництва дипломними проєктами призначаються викладачі спеціальних дисциплін.

Заступник директора з навчальної роботи:

- ✓ готує накази: про склад ЕК із захисту ДП, про оплату праці зовнішніх голів і членів ЕК згідно з чинними нормами та законодавством;
- ✓ контролює за наказом директора організацію дипломного проєктування, а також виконання графіків роботи ЕК;
- ✓ спільно з завідувачами відділення, методистами систематизує і надає інформацію щодо стану дипломного проєктування та результатів захисту ДП для обговорення на методичній та педагогічній рада коледжу.

Заступник директора з навчально-виробничої практики:

- ✓ проводить роботу з визначення баз (місць) переддипломної практики та укладання угод на її проведення;
- ✓ забезпечує підготовку і подання на затвердження директору наказу про закріплення студентів за місцями проведення переддипломної практики;
- ✓ організує працевлаштування випускників.

Завідувач відділення:

- ✓ готує та подає на затвердження директору накази:
 - про призначення керівників та закріплення за студентами-випускниками тем дипломних проєктів (не пізніше, ніж за два тижні до початку проходження переддипломної практики);
 - про відрахування студентів, які не склали залік з переддипломної практики;
 - про заміну керівників дипломних проєктів (за необхідності);
 - про допуск студентів до захисту дипломних проєктів;

- про відрахування студентів, які не допущені до дипломного проектування або не захистили дипломні проекти;
- про допуск осіб до повторного захисту студентів, які з поважних причин не змогли пройти його у встановлений термін.

- ✓ забезпечує необхідною документацією за встановленими формами (титульні листи пояснювальних записок, бланки завдань на дипломне проектування, відгуку керівника про якість дипломного проекту, рецензії);
- ✓ здійснює контроль за організацією дипломного проектування, надає пропозиції до навчальної частини коледжу щодо голів ЕК;
- ✓ складає розклад роботи ЕК (за місяць до початку роботи), узгоджує його з головою ЕК;
- ✓ надає до ЕК зведені відомості про виконання студентами всіх вимог навчального плану і одержання ними оцінок з теоретичних дисциплін, курсових проектів (робіт) та практик;
- ✓ контролює хід дипломного проектування, а також роботу членів ЕК;

Навчальна частина разом із завідувачем та секретарем відділення готує документацію:

- ✓ на отримання студентами-випускниками дипломів;
- ✓ у зазначений термін подає заявку на отримання дипломів у відповідні структури;
- ✓ отримує дипломи і бланки додатків до дипломів;
- ✓ розподіляє їх у встановленому порядку;
- ✓ здійснює облік видачі дипломів і додатків до них, зокрема й зіпсованих, та звітує про їх використання перед керівництвом коледжу та відповідними органами.

Циклова комісія:

- ✓ спільно з навчальною частиною здійснює контроль за ходом дипломного проектування;
- ✓ аналізує результати та якість дипломного проектування і розробляє пропозиції та заходи, спрямовані на підвищення якості освіти випускників, та спільно з керівниками дипломного проектування впроваджує їх у практику;
- ✓ спільно з навчальною частиною та завідувачем відділення готує необхідну інформацію для обговорення питань дипломного проектування на методичній та педагогічній радах;
- ✓ розробляє методичні рекомендації (вказівки) з дипломного проектування, які визначають вимоги до змісту, обсягу, оформлення дипломного проекту, порядку контролю за їх виконанням, підготовки до захисту з урахуванням специфіки спеціальності;
- ✓ розробляє теми дипломних проектів, заздалегідь ознайомлює із ними студентів до початку переддипломної практики, закріплює теми ДП

за студентами;

- ✓ забезпечує студентів необхідними методичними матеріалами, довідковою літературою, комп'ютерною технікою для захисту дипломних проєктів;

- ✓ регулярно сприяє обговоренню на своїх засіданнях питань щодо організації та ходу дипломного проєктування;

- ✓ бере участь у складанні звітів про роботу ЕК, на вимогу голови ЕК надає необхідну інформацію з організації навчального процесу, його кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення, заходів щодо підвищення якості освіти випускників та освітньої діяльності циклової комісії (далі ЦК);

- ✓ обговорює на своїх засіданнях підсумки роботи ЕК, розробляє і впроваджує заходи щодо покращання організації дипломного проєктування та підвищення якості ДП;

- ✓ рекомендує кращі дипломні проєкти на конкурси.

3. ОBOB'ЯЗКИ КЕРІВНИКІВ, КОНСУЛЬТАНТІВ, РЕЦЕНЗЕНТІВ ДИПЛОМНИХ ПРОЄКТІВ ТА СТУДЕНТІВ-ДИПЛОМНИКІВ

Керівник дипломного проєкту:

- ✓ готує та видає студенту завдання на дипломне проєктування за рекомендаціями та у визначені строки;

- ✓ видає рекомендації дипломнику щодо опрацювання необхідної літератури, нормативних і довідкових матеріалів, наукових видань за темою дипломного проєкту;

- ✓ складає план-графік виконання дипломного проєкту, затверджує та контролює реалізацію його виконання. У разі суттєвих недоліків, які можуть призвести до порушення встановлених термінів надання дипломного проєкту до Екзаменаційної комісії, інформує завідувача відділення для прийняття відповідних заходів, зокрема й рішення про недопущення до захисту дипломного проєкту;

- ✓ здійснює безпосереднє керівництво дипломним проєктуванням і несе відповідальність за наявність у проєкті помилок системного характеру. У разі невиконання дипломником його рекомендацій щодо виправлення таких помилок, зазначає це у відгуку;

- ✓ контролює час, відведений на керівництво дипломним проєктом, використовує для систематичних (не менше два рази на тиждень) консультацій, на яких дипломник інформує про стан виконання дипломного проєкту, обговорюються можливі варіанти рішень, конкретизуються окремі пункти завдання та консультацій дипломника з усіх питань, крім тих, що відносяться до компетенції консультантів з окремих розділів дипломного проєкту і перевірки виконаної роботи (частинами або в цілому);

- ✓ готує відгук з характеристикою діяльності студента під час виконання ДП і несе відповідальність за його об'єктивність. Відгук складається у встановленій формі із зазначенням головної мети дипломного проєкту; відповідності виконаного ДП завданню;

самостійності під час виконання ДП; рівня підготовленості дипломника до прийняття рішень; умінь аналізувати необхідні літературні джерела, застосовувати сучасні технології; загальної оцінки виконаного ДП, відповідності якості підготовки дипломника вимогам освітньо-професійної програми і можливості присвоєння йому відповідної кваліфікації; інші питання, які характеризують професійні якості дипломника;

- ✓ присутній на засіданні ЕК під час захисту ДП, керівником якого він є;
- ✓ здійснює перевірку в дипломних проєктах дотримання норм і вимог, установлених у стандартах і другій нормативно-технічній документації, правильності оформлення пояснювальної записки;
- ✓ здійснює перевірку в розроблених об'єктах дипломного проєктування рівня стандартизації, уніфікації і типізації обладнання на основі типових проєктів і проєктних рішень;
- ✓ установлює відповідності дипломного проєкту до індивідуального завдання на дипломне проєктування;
- ✓ інформує дипломників про виявлені помилки щодо:
 - відповідності позначень конструкторських документів;
 - комплектності документації;
 - правильності виконання основних надписів;
 - правильності застосованих скорочень слів;
 - наявності і правильності посилань на стандарти;
 - правильності оформлення таблиць, схем, ілюстрацій, додатків;
 - відповідності одиниць вимірювання;
 - відповідності до стандартів з оформлення текстових конструкторських документів, показників і розрахункових величин нормативним даним;
 - відповідність виконання креслень вимогам стандартів.

Консультант дипломного проєкту:

- ✓ складає графік консультацій із зазначенням часу і місця їх проведення, погоджує його із завідувачем відділення та доводить до відома дипломника;
- ✓ ставить, у межах його компетенції, завдання перед дипломником, домагаючись чіткого розуміння шляхів їх вирішення;
- ✓ рекомендує методи вирішення питань, залишаючи за дипломником право приймати остаточне рішення;
- ✓ інформує керівника дипломного проєкту про стан виконання розділу, наполегливість та самостійність роботи дипломника, його ставлення до виконання рекомендацій та врахування зауважень консультанта;
- ✓ своєчасно перевіряє розділ і, за відсутності зауважень, підписує в завданні пояснювальної записки та відповідний графічний матеріал.

Рецензент дипломного проєкту:

- ✓ здійснює рецензування дипломного проєкту;
- ✓ ознайомлюється зі змістом пояснювальної записки та графічним матеріалом дипломного проєкту, звертає увагу на науково-технічний рівень розробки, сучасності та раціональності прийнятих рішень, правильності розрахунків, використанню новітніх технологій, дотриманню вимог державних стандартів, готує рецензію у письмовому або друкованому вигляді на стандартному бланку.

Рецензія складається у довільній формі із зазначенням відповідності дипломного проєкту затвердженій темі та завданню; актуальності теми; реальності дипломного проєкту (його виконання на замовлення підприємств, організацій тощо); глибини техніко-економічного обґрунтування прийнятих рішень; ступеня використання сучасних досягнень науки, техніки, виробництва, інформаційних та інженерних технологій; оригінальності прийнятих рішень та отриманих результатів; правильності проведених розрахунків і технологічних рішень; наявності і повноти підтвердження прийнятих рішень; якості виконання пояснювальної записки, відповідності креслень вимогам чинних стандартів; можливості впровадження результатів дипломного проєкту; недоліків та оцінки дипломного проєкту і можливості допуску до захисту ДП.

Студент-дипломник має право:

- ✓ вибрати тему дипломного проєкту з числа запропонованих керівником ДП або запропонувати власну тему з необхідним обґрунтуванням доцільності її розробки і можливості виконання. У разі необхідності може ініціювати питання про зміну теми дипломного проєкту, керівника та консультантів, але не пізніше одного тижня з початку дипломного проєктування. У всіх випадках він звертається з відповідною заявою на ім'я завідувача відділення;
- ✓ користуватися лабораторною та інформаційною базою коледжу;
- ✓ отримувати консультації керівника та консультантів проєкту;
- ✓ самостійно вибрати варіанти вирішення завдань дипломного проєктування;
- ✓ звертатися (в усній або письмовій формі) до голови ЕК, керівництва коледжу зі скаргами або апеляціями щодо порушення його прав.

Студент-дипломник зобов'язаний:

- ✓ своєчасно вибрати тему дипломного проєкту та отримати конкретні завдання від керівника проєкту на збір та опрацювання матеріалів, необхідних для дипломного проєктування;
- ✓ під час переддипломної практики, крім виконання її програми, ознайомитися з практичною реалізацією питань організації та управління виробництвом (підприємством, фірмою тощо), охороною праці, вирішенням питань екології, безпеки життєдіяльності, техніко-економічних і спеціальних питань за темою дипломного проєкту;
- ✓ після складання та захисту звіту про переддипломну практику отримати у керівника завдання на дипломне проєктування за

встановленою формою, з'ясувати зміст, особливості та вимоги до виконання його окремих питань;

- ✓ узгодити з керівником проекту календарний план-графік виконання дипломного проектування з урахуванням трудомісткості розділів, необхідності перевірки матеріалів керівником та консультантами, отримання відгуку керівника і рецензії;

- ✓ регулярно, не менше одного разу на тиждень, інформувати керівника про стан виконання проекту відповідно до плану-графіка, надавати на його вимогу необхідні матеріали для перевірки;

- ✓ самостійно виконувати індивідуальний проєкт або індивідуальну частину до дипломного проєкту;

- ✓ під час розробки питань враховувати сучасні досягнення науки і техніки, приймати оптимальні рішення;

- ✓ під час проведення розрахунків використовувати сучасні комп'ютерні технології;

- ✓ відповідати за якість оформлення пояснювальної записки та графічного матеріалу, їх відповідність методичним рекомендаціям (вказівкам) з дипломного проектування, існуючим нормативним документам та державним стандартам;

- ✓ дотримуватися календарного плану-графіка виконання дипломного проєкту, встановлених правил поведінки в лабораторіях і кабінетах, своєчасно та адекватно реагувати на зауваження та рекомендації керівника і консультантів дипломного проєкту;

- ✓ у встановлений термін подати проєкт для перевірки керівнику та консультантам і після усунення їх зауважень повернути керівнику для отримання його відгуку;

- ✓ своєчасно подати дипломний проєкт на рецензію;

- ✓ ознайомитися зі змістом відгуку керівника і рецензії та підготувати (у разі необхідності) аргументовані відповіді на їх зауваження під час захисту дипломного проєкту у ЕК. Вносити будь-які зміни або виправлення в дипломний проєкт після отримання відгуку керівника та рецензії забороняється;

- ✓ у строк, визначений завідувачем відділення, надати дипломний проєкт до екзаменаційної комісії;

- ✓ своєчасно прибути на захист дипломного проєкту або попередити

завідувача відділенням (голову ЕК) - про неможливість присутності на захисті із зазначенням причин та наступним наданням документів, які засвідчують поважність причин. У разі відсутності таких документів ЕК може бути прийнято рішення про не атестацію його як такого, що не з'явився на захист ДП без поважних причин, з подальшим відрахуванням з коледжу.

4. ТЕМАТИКА, ВИДИ ТА ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ, ОБСЯГУ І ЗМІСТУ ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУ

Теми дипломних проєктів розробляються провідними викладачами

спеціальних дисциплін коледжу на підставі замовлень виробництва, результатів виробничих практик, наукових досліджень, конструкторських та технологічних розробок, розглядаються і затверджуються на засіданнях циклових комісій. Теми ДП повинні бути актуальними, відповідати сучасному рівню науки, техніки і технологій.

Студент має право обрати тему дипломного проєкту визначену цикловою комісією або запропонувати свою з обґрунтуванням доцільності її розробки.

Закріплення за студентами тем дипломних проєктів (з визначенням керівника) оформляється наказом директора коледжу

Керівники дипломного проєктування повинні створити всі умови для своєчасного ознайомлення студентів-випускників з тематикою ДП, надати необхідну допомогу у виборі теми, яка відповідає інтересам та можливостям кожного з них. Корекція або зміна теми ДП допускається, як виняток, після проходження студентом переддипломної практики та захисту звіту за її результатами упродовж одного тижня.

До кожного керівника дипломного проєктування може бути закріплено не більше восьми студентів.

Завдання на дипломні проєкти розробляються викладачами спеціальних дисциплін, розглядаються цикловими комісіями, підписуються керівником дипломного проєктування і затверджуються заступником директора з навчальної роботи або завідувачем відділення.

У завданні визначені:

- ✓ тема дипломного проєкту та наказ, яким вона затверджена (вписується після отримання наказу навчальної частини);

- ✓ термін здачі студентом закінченого проєкту, який встановлюється з урахуванням часу, необхідного для отримання відгуку керівника, рецензії на ДП та подання завідувачу відділенням не пізніше, ніж за два дні до захисту;

- ✓ перелік питань, які повинні бути розроблені: вказуються конкретні завдання з окремих частин проєкту, послідовність та зміст яких визначаються методичними рекомендаціями з дипломного проєктування;

- ✓ перелік графічного (ілюстративного) матеріалу – визначає креслення, діаграми, малюнки, плакати тощо, які є обов'язковими для виконання в цьому проєкті.

Завдання підписується керівником ДП, який несе відповідальність за реальність виконання та збалансованість його обсягу часом, відведеним на дипломне проєктування, а також студентом, який своїм підписом засвідчує дату отримання завдання для виконання. Завдання є необхідною складовою пояснювальної записки. Внесення до нього суттєвих змін допускається, як виняток, рішенням ЦК на прохання керівника ДП тільки протягом тижня від початку дипломного проєктування.

Перед від'їздом на переддипломну практику студентам необхідно ознайомитись із завданням у керівника дипломного проєктування і в'яснити в нього, які необхідно зібрати вихідні дані для дипломного проєкту. Отримавши завдання, студент повинен погодити з консультантами окремих розділів (охорона праці, екологія, техніко-економічні розрахунки) перелік матеріалів,

які необхідно додатково зібрати під час проходження переддипломної практики для виконання дипломного проєкту. Переддипломну практику слід частково або повністю проходити на об'єктах, що відповідають темі дипломного проєкту. Під час проходження практики студенти повинні детально вивчити свої об'єкти проєктування, ознайомитися з технічною документацією, техніко-економічними показниками, організацією виробництва і технікою безпеки.

Дипломний проєкт складається з пояснювальної записки та обов'язкового графічного матеріалу (креслень). Крім того, під час захисту може використовуватись додатково демонстраційний матеріал в графічному (на папері, плівках), електронному (відеоматеріали, мультимедіа, презентації тощо) або натурному (моделі, макети, зразки виробів тощо) вигляді. Орієнтовний обсяг дипломних проєктів складає:

- ✓ пояснювальна записка;
- ✓ обов'язковий графічний (ілюстративний) матеріал.

Пояснювальна записка має бути написана чітко від руки чорнилом, тушшю або кульковою ручкою чорного кольору, чи надрукована на одному боці аркуша формату А4.

Пояснювальна записка до дипломного проєкту повинна бути викладена у стислій та чіткій формі розкривати творчий задум проєкту, містити аналіз сучасного стану проблеми, методів вирішення завдань проєкту, обґрунтування їх оптимальності, методики та результати розрахунків і висновки з них; містити необхідні ілюстрації, ескізи, графіки, діаграми, таблиці, схеми, малюнки та ін. У ній мають бути відсутні загальновідомі положення, зайві описи, виведення складних формул тощо. Текст пояснювальної записки складається українською мовою.

Структура пояснювальної записки умовно поділяється на вступну частину, основну частину та додатки.

Вступна частина: титульний аркуш, завдання на дипломне проєктування, зміст, вступ.

Основна частина, розділи, які розкривають основний зміст проєкту відповідно до переліку питань, наданих у завданні на дипломне проєктування; техніко-економічне обґрунтування та питання організації виробництва; питання охорони праці, техніки безпеки, екології та охорони навколишнього середовища тощо: закінчення (загальні висновки); перелік джерел та посилань.

До додатків виносять:

- ✓ завдання на ДП;
- ✓ відомість дипломного проєкту;
- ✓ специфікації;
- ✓ інші матеріали, які допомагають повніше і докладніше розкрити задум та шляхи реалізації проєкту.

5. РЕЦЕНЗУВАННЯ ДИПЛОМНИХ ПРОЄКТІВ

Рецензенти дипломних проєктів призначаються наказом директора коледжу з числа досвідчених інженерів або викладачів спеціальних дисциплін, за поданням завідувача відділення.

Рецензія повинна вміщувати:

- ✓ висновок про відповідність змісту дипломного проекту завданню на проектування;
- ✓ характеристику виконання кожного розділу проекту, використання випускником останніх досягнень науки та техніки, глибини економічних обґрунтувань, прийнятих у проекті рішень;
- ✓ перелік позитивних якостей дипломного проекту та основних його недоліків, якщо вони мають місце;
- ✓ оцінку якості виконання графічної частини.

Дипломник повинен бути ознайомлений зі змістом рецензії не пізніше ніж за день до початку захисту проекту. Внесення виправлень і доповнень після отримання рецензії не допускається (усі пояснення щодо зауважень рецензента даються усно на засідання ЕК при захисті проекту).

6. ПОРЯДОК ДОПУСКУ ДИПЛОМНИХ ПРОЄКТІВ ДО ЗАХИСТУ

До захисту в ЕК допускаються дипломні проекти, теми яких затверджені наказом директора, а структура, зміст та якість викладення матеріалу та оформлення відповідають вимогам методичних рекомендацій (вказівок), що підтверджено підписами керівника та консультантів проекту та наявністю відгуку керівника ДП і рецензії.

Допуск до захисту ДП у ЕК здійснюється завідувачем відділення, який приймає позитивне рішення на підставі викладеного вище або підсумків попереднього захисту проекту, якщо це оформлено відповідним протоколом засідання ЦК. Списки студентів, допущених до захисту, затверджуються директором коледжу. Проекти, в яких виявлені принципові недоліки у прийнятих рішеннях, обґрунтуваннях, розрахунках та висновках, суттєві відхилення від вимог державних стандартів, до захисту в ЕК не допускаються. Рішення про це приймається на засіданні ЦК, витяг з протоколу якого разом зі службовою запискою завідувача відділення подаються директору для підготовки матеріалів до наказу про відрахування студента.

7. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАХИСТУ ДИПЛОМНИХ ПРОЄКТІВ

Атестація здобувачів фахової передвищої освіти здійснюється відповідно до Закону України "Про фахову передвищу освіту", Стандартів фахової передвищої освіти із відповідних спеціальностей та Положення про організацію освітнього процесу в Рогатинському аграрному фаховому коледжі. Форма атестації визначається Стандартом фахової передвищої освіти та освітньо-професійною програмою. Атестація здобувачів освіти у формі захисту дипломного проекту (кваліфікаційної роботи) проводиться Екзаменаційною комісією (далі ЕК).

На екзаменаційну комісію покладаються **функції**:

- ✓ перевірка та оцінка якості науково-теоретичної та професійно-практичної підготовки випускників, встановлення її відповідності вимогам ОПП підготовки фахівців з певної спеціальності, виконання навчального плану та програм навчання за спеціальністю;
- ✓ прийняття за результатами атестації рішень про присудження

(або відмову) випускникам освітньо-професійний ступінь фахового молодшого бакалавра та присвоює відповідну кваліфікацію із видачею дипломів фахового молодшого бакалавра (звичайних або з відзнакою);

✓ аналіз якості освітньої діяльності у коледжу та якості освіти, отриманої випускниками, та розробка пропозицій щодо подальшого поліпшення якості підготовки фахівців з певної спеціальності.

Порядок комплектування ЕК

Екзаменаційна комісія створюється щорічно у складі голови та членів комісії. Екзаменаційна комісія створюється єдиною для всіх форм навчання: денної, заочної та екстернату.

До складу ЕК можуть входити: директор навчального закладу або заступник директора, завідувач відділення, голови циклових комісій, викладачі-керівники дипломного проєктування, представники роботодавців та їх об'єднань, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, наукових установ, інших організацій.

Персональний склад членів ЕК затверджується наказом директора навчального закладу не пізніше ніж за місяць до початку її роботи.

Пропозиції щодо складу ЕК готує навчальна частина за поданням завідувачів відділеннями та голів циклових комісій.

Голова ЕК зобов'язаний:

✓ довести до членів ЕК основні завдання та вимоги щодо атестації студентів, критерії оцінки якості підготовки випускників, розклад роботи ЕК, особливості організації та проведення захисту ДП, права і обов'язки членів комісії:

✓ забезпечити роботу комісії відповідно до затвердженого розкладу;
✓ обов'язково бути присутнім на захисті ДП, на засіданнях комісії під час обговорення результатів захисту проєктів, виставлення оцінок, вирішення питань про присвоєння освітнього ступеня, кваліфікації та видачі дипломів фахового молодшого бакалавра або відмові у їх видачі (з необхідною аргументацією);

✓ розглядати заяви або скарги студентів з питань порушення прав або необ'єктивної оцінки під час захисту ДП та приймати відповідні рішення;

✓ контролювати роботу секретаря комісії щодо підготовки необхідних документів до початку роботи комісії та оформлення протоколів;

✓ скласти звіт про результати роботи ЕК і після обговорення його на заключному засіданні надати директору.

Для забезпечення роботи ЕК усіма необхідними документами і матеріалами, а також для ведення протоколів призначається **секретар ЕК**, який:

✓ веде протоколи засідань, робить записи в залікових книжках студентів про результати атестації здобувачів освіти і надає їх на підпис голові і членам ЕК;

- ✓ подає в навчальну частину (відділення) підсумки захисту ДП;
- ✓ здає залікові книжки у відділ кадрів, протоколи ЕК завідувачу відділення, а захищені ДП - на зберігання в архів коледжу;
- ✓ надає допомогу голові ЕК у підготовці та оформленні звіту.

Захист дипломних проєктів проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії за участю не менше половини її складу.

Розклад роботи ЕК розробляється завідувачем відділення, погоджується з головою ЕК та заступником директора з навчальної роботи і затверджується директором навчального закладу.

Атестація здійснюється відкрито і гласно. Здобувачі фахової передвищої освіти та інші особи, присутні на атестації, можуть вільно здійснювати аудіо-та/або відеофіксацію процесу атестації, крім випадків, визначених законом.

Студентом випускником на захист подаються:

- ✓ пояснювальна записка проєкту;
- ✓ графічна частина;
- ✓ ілюстративний матеріал (плакати, фотографії, первинні матеріали експериментів тощо) якщо передбачається завданням;
- ✓ фактичний матеріал (макети, моделі, натуральні зразки, лабораторні стенди) якщо передбачається завданням;
- ✓ залікова книжка.

Захист дипломних проєктів може проводитись як у коледжі, так і на підприємствах, у закладах та організаціях, для яких тематика проєктів становить практичний інтерес.

На кожне засідання екзаменаційної комісії призначається не більше 12 дипломників. Бажано, щоб протягом одного засідання ЕК заслуховувались 3-4 проєкти, рецензовані одним рецензентом, це полегшило б можливість залучення рецензентів до роботи в екзаменаційній комісії.

Комплексна тема дипломного проєкту, яка виконується декількома дипломниками, захищається учасниками цього проєкту протягом одного засідання екзаменаційної комісії.

На захист дипломного проєкту студент готує доповідь, вона може мати довільну форму і за часом не повинна перевищувати 20 хвилин.

В доповіді повинно бути відображено:

- ✓ актуальність теми проєкту
- ✓ основні задачі дипломного проєкту;
- ✓ характеристика об'єкту проєктування;
- ✓ методика, обґрунтування і основні результати рішень по головних розділах проєкту;
- ✓ техніко-економічні показники проєкту;
- ✓ висновок.

В ході доповіді необхідно дати пояснення по всіх аркушах графічної частини проєкту. Ці пояснення необхідно пов'язати з викладенням розділу, до якого відноситься даний аркуш.

Після доповіді секретарем або одним із членів екзаменаційної комісії оголошується відгук керівника проєкту і рецензія, а також надається слово

дипломнику для відповіді на зауваження рецензента. Після цього студенту задають питання члени екзаменаційної комісії і присутні на захисті.

Хід захисту фіксується в протоколі екзаменаційної комісії.

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку знань, виявлених при захисті дипломного проекту, а також про присвоєння студенту-випускнику відповідного освітньо-професійного ступеня та видання йому документа про освіту приймається екзаменаційною комісією на закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, котрі брали участь в засіданні.

При однаковій кількості голосів голос голови є вирішальним.

Результати захисту визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно» згідно критеріїв оцінювання і оголошуються наприкінці засідання екзаменаційної комісії.

При оцінюванні захисту дипломного проекту враховуються: якість виконаного проекту, ступінь самостійності роботи дипломника і проявлена ним ініціатива; оформлення проекту, якість розрахунково-графічних робіт, представлення макетів діючих зразків, зв'язність викладення і грамотність пояснювальної записки і креслень; зміст доповіді і відповідей на запитання, вміння викладати думки, володіння науково-технічною термінологією із спеціальностей; теоретична і практична підготовка з усіх дисциплін, передбачених навчальним планом; відгук керівника проекту і рецензія.

Критерії оцінювання захисту дипломних проєктів

Оцінка «5» (відмінно)

Студент повністю висвітлює зміст матеріалу з установленого питання або проблеми; чітко уявляє зміст матеріалу, вільно володіє спеціальними термінами; технічно грамотно ілюструє відповідь схемами, ескізами, кресленнями; вільно читає принципіві, монтажні схеми; послідовно викладає матеріал, застосовує довідники, нормативні документи; впевнено і правильно застосовує одержані знання з даної дисципліни і суміжних дисциплін для вирішення практичних завдань; володіє вільно українською мовою, не робить граматичних помилок.

Оцінка «4» (добре)

Студент розкриває основний зміст матеріалу; точно використовує спеціальні терміни, не допускає грубих граматичних помилок, роботу виконує чисто, акуратно; схеми, ескізи креслення виконує відповідно до Державних стандартів, вільно читає креслення, схеми; можливі у відповідях одна-дві неточності в термінології, другорядних висновках, помилки в арифметичних підрахунках, які не змінюють суті одержаних результатів.

Оцінка «3» (задовільно)

Студент зміст питання розкриває частково, не завжди послідовно; не пов'язує свої відповіді з раніше одержаними знаннями з даної дисципліни і суміжних дисциплін; читає схеми, але допускає окремі помилки; відповіді неповні, але суть питання в цілому висвітлена; для вирішення практичних завдань застосовує одержані знання з деякими труднощами; у виконанні схем,

ескізів, креслень допускаються граматичні помилки; у спеціальній термінології допускає помилки, слабо володіє технікою обчислень.

Оцінка «2» (незадовільно)

Студент не висвітлює основного змісту питання; допускає грубі помилки в обчисленнях і кінцевих висновках; читає схеми, креслення з грубими помилками, слабо володіє спеціальною термінологією; текстовий матеріал має значну кількість помилок, є велике число виправлень, слабо володіє мовою викладу матеріалу.

Результати захисту дипломних проєктів оголошуються в цей же день після оформлення протоколу засідання ЕК.

Студент, який при захисті дипломного проєкту отримав незадовільну оцінку, відраховується з коледжу і йому видається академічна довідка.

У випадках, коли захист дипломного проєкту визнається незадовільним, екзаменаційна комісія встановлює, чи може студент подати на повторний захист той самий проєкт з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену відповідною цикловою комісією.

Студент, який не захистив дипломний проєкт, допускається до повторного захисту дипломного проєкту протягом трьох років після закінчення коледжу.

Студентам, які не захищали дипломний проєкт з поважної причини (документально підтвердженої), директором коледжу може бути продовжений строк навчання до наступного терміну роботи екзаменаційної комісії із захисту дипломних проєктів відповідно, але не більше, ніж на один рік.

Всі засідання екзаменаційної комісії протоколюються. У протоколи вносяться оцінки, одержані при захисті дипломного проєкту, записуються питання, що ставились, особливі думки членів комісії, вказується здобутий освітній рівень (кваліфікація), а також, який документ про освіту (з відзнакою чи без відзнаки) видається студенту-випускнику, що закінчив коледж.

Протоколи підписують голова та члени екзаменаційної комісії, які брали участь у засіданні. Протоколи зберігаються у коледжі протягом встановленого терміну.

Після закінчення роботи екзаменаційної комісії голова комісії складає звіт і подає його директору коледжу.

У звіті голови екзаменаційної комісії проводиться аналіз рівня підготовки випускників і якості виконання дипломних проєктів, відповідність тематики дипломних проєктів сучасним вимогам, характеристика знань студентів, виявлених на державних екзаменах, недоліки в підготовці з окремих дисциплін, даються рекомендації щодо поліпшення освітнього процесу.

Звіт голови екзаменаційної комісії обговорюється на засіданні фахової випускаючої циклової комісії та педагогічної (методичної) ради коледжу.

8. ЗБЕРІГАННЯ ДИПЛОМНИХ ПРОЄКТІВ

Після захисту дипломний проєкт здається в архів коледжу, де зберігають до встановленого терміну їх списання.

В окремих випадках з письмового дозволу директора або заступника директора з навчальної роботи за клопотанням завідувача відділенням, кращі

дипломні проекти можуть видаватися викладачам на нетривалий термін для використання в якості зразків та наочних посібників.

Дипломні проекти студентів зберігаються протягом п'яти років з дати захисту, після чого знищуються в установленому порядку, про що складається відповідний акт із зазначенням назви навчальної дисципліни, номеру навчальної групи і прізвищ студентів. Знищення дипломних проектів здійснюється комісією, склад якої затверджується директором коледжу.

Дипломні проекти, що мають теоретичну та практичну цінність, подаються на відповідні конкурси, пропонуються до впровадження.